

عنوان مقاله:

قانون در سایه مصلحت اندیشی قضایی؛ نقد رای وحدت رویه شماره ۷۴۲ دیوان عالی کشور (۱۳۹۴/۰۵/۰۶)

محل انتشار:

دوفصلنامه نقد و تحلیل آراء قضایی، دوره 2، شماره 4 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

مهسا آقائی - دانشجوی دکترای حقوق خصوصی پردیس البرز دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

چکیده: تصویب قانون آیین دادرسی کیفری سال ۱۳۹۲ مراجع قضائی را با چالش هایی در زمینه تفسیر و اجرای آن مواجه نموده و یکی از موارد اختلاف برانگیز، تبصره ماده ۴۷۸ آن قانون بوده است که به مساله توقف برخی احکام کیفری در فرض درخواست اعاده دادرسی می پردازد. بر همین مبنا در بدو تصویب این قانون، شعب مختلف دیوان عالی کشور در مقام اجرای این تبصره رویکردهای متفاوتی را برگزیده بودند. برخی از آن شعب، معتقد به اجرای مطلق آن تبصره بوده و به محض دریافت درخواست اعاده دادرسی و بدون بررسی ماهوی پرونده، نسبت به صدور دستور توقف اجرای حکم اقدام می نمودند، اما در مقابل، برخی دیگر از شعب، تصمیم گیری خود در جهت اجرا و یا عدم اجرای آن تبصره را بر پایه بررسی محتویات پرونده و پس از آن انجام می دادند. پس از بروز این دوگانگی و صدور آرای ناهمگون، هیات عمومی دیوان عالی کشور در راستای ایجاد وحدت رویه و پایان بخشیدن به این اختلاف ها، اقدام به صدور رای وحدت رویه ۷۴۲ نموده؛ رایی که از منظر برخی حقوق دانان، نگرش و راهبردی متفاوت از هدف قانون گذار را در پیش گرفته و حتی به نوعی موجب متروک شدن تبصره مذکور گردیده است. مطالعه و نقد این رای وحدت رویه از چند جهت مهم جلوه می نماید؛ نخست از لحاظ بررسی حدود اختیارات دیوان عالی کشور به عنوان یک مرجع قضایی در مقام تفسیر قوانین و ارزیابی عملکرد آن و دیگری واکاوی رای موردنظر از حیث تأثیری که به صورت عملی بر روند پرونده ها دارد. با عنایت به حساسیت موضوع، نقد و بررسی این رای می تواند با نشان دادن برخی کاستی ها، نه تنها در زمینه موضوع آن، بلکه به طور کلی در روند صدور آرای وحدت رویه و لزوم تعیین چهارچوب برای تفاسیر قانونی و جهت دهی به سیاست قضایی، اثرگذار باشد.

کلمات کلیدی:

وحدت رویه، اعاده دادرسی، توقف اجرای حکم، تفسیر قوانین، سیاست قانونی، سیاست قضایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1943575>

